

"Proletarac" je
delavski list za
misleče čitatelje.

PROLETAREC

OFFICIAL ORGAN JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

GLASILLO
PROSVETNE
MATICE J.S.Z.

NO. — ŠT. 1334.

Entered as second-class matter, December 6, 1932, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1879.

CHICAGO, ILL., 6. APRILA (APRIL 6,) 1933.

Published weekly at

LETO — VOL. XXVIII.

VЛАДНА ЕКОНОМИЈА НА РАЧУН ДЕЛАВСТВА

ZNIŽEVANJE KUPNE MOČI NE BO IZBOLJŠALO RAZMER

Napačen gospodarski program.—Borze v mrtvili.—
Prihranjenia milijarda.—Znižanje plač in višje cene

P ODRAŽITEV poljskih pridelkov in zvišanje cen potrebskih v splošnem—na drugi strani pa nadaljevanje z zniževanjem plač delavcem,—to je danes taktika ne le bankirskih in drugih privatnih interesov, nego tudi nove administracije, ki je obljubovala "new deal".

Kako je mogoče zvišati cene in ob enem znižati dohodke delavcev ter s tem najvažejošo kupno moč v deželi, tega ne pojasnijo ne bankirji, ne vlada. In ker podzavestno čutijo neuspešnost in končni polom svojih prizadevanj, zato se cene delnicam niso še dvignile, zaupanje v banke se še ni povrnilo in vzliv obetani vladni podpori farmarjem ter inflaciji so cene v splošnem približno kot se bile. Le gotova živila so precej dražja, kar znači, da jih bodo delavci s sedanjimi, oziroma zmanjšanimi dohodki v stanju pokupiti še manj.

Inflacijske naredbe so bile izdane v prilog bank—te je, v namenu, da se pomaga privavnim bankirjem in velikim vlagateljem. Rekonstrukcijska finančna korporacija, ki je razposodila že nad dve milijardi, je bila istotako ustanovljena v pomoč korporacijam, bankam, zavarovalnicam in železnicam.

Hoover je misil, da bo vladna finančna pomoč kapitalistom pomagala indirektno tudi k obnovitvi industrialnega življenja in s tem k zaposlitvi delavcev. Enake nade goji Roosevelt.

Zato smatra, da je dolžnost vlade pomagati bogatemu in korporacijam iz težkočas posojili in "boljšimi regulacijami", pa se vrne spet zaupanje, industrijo se zopet požene v tek in delavci odidejo polagoma drug za drugim iz krušnih vrst v tovarne. Danes še ni prav nikakih izgledov, da se bodo nade vlade, ki jih polaga v svojo gospodarsko politiko, izpolnile. Bolj verjetno je, da bo Roosevelt "new deal" deležen enake usode, kakor Hooverova gospodarska "rekonstrukcija", ki jo je postavil na "krepki ameriški individualizem".

Več sreče ima Roosevelt pri zniževanju plač federalnim delavcem, katerih je okrog 800,000, in v zniževanju podpor ter penzij veteranom ter od njih odvisnim sorodnikom. Medtem ko je za časa Hoovera oblegala belo hišo bonusna armada z zahtevami za takojšen bonus, jim je Roosevelt dne 30. marca znižal celo sedanje penzije in podpore za okrog 500 milijonov dolarjev na leto, pri znižanih plačah zveznih delavcev pa vlauda prihranila nad \$125,000,000 na leto. Z drugimi znižanjem izdatkov predvideva, da bodo regularna izplačila iz blagajne zvezne vlade zmanjšana za blizu milijardo dolarjev. Temu znižanju pravijo "balanciranje budžeta". Deficit, ki narašča, je treba znižati. Roosevelt, kateremu je kongres v pogledu zveznih izdatkov poveril skoro diktatorsko moč, ga znižuje z odpravljanjem raznih birojev, ki so bili ustanovljeni v svrhu, da služijo splošnosti, poleg pa ustanavlja nove, ki naj bi pomagali bolnemu kapitalizmu z

Konvencija illinoiskih socialistov

Konvencija illinoiske socialistične stranke se bo vrnila 22. in 23. aprila v Slovenskem domu v Springfieldu, kakov način zavajanja tajnik državne organizacije Ben Larks. V svojem poročilu pravi, da je imela soc. stranka v Illinoisu lani 30 klubov, večinoma v Chicagu in okolici, zdaj pa jih ima 89 v 26. okrajih (counties) širom države. Do delegatov na državno konvencijo so upravičeni tudi vsi klubki JSZ v Illinoisu.

Prepozna kontrola

Vlada in kongres snuja načrte za boljšo vladno kontrolo nad brokerji in borzami, da se ljudi obvarujejo ničvrednih delnic in pa tudi takih z napiheno vrednostjo. Kot pri vsaki stvari, so tudi s to kontrolo prišli, ko je na pozorišču borznega in špekulantskoga kraha le še nekaj ogorkov in kup pepla.

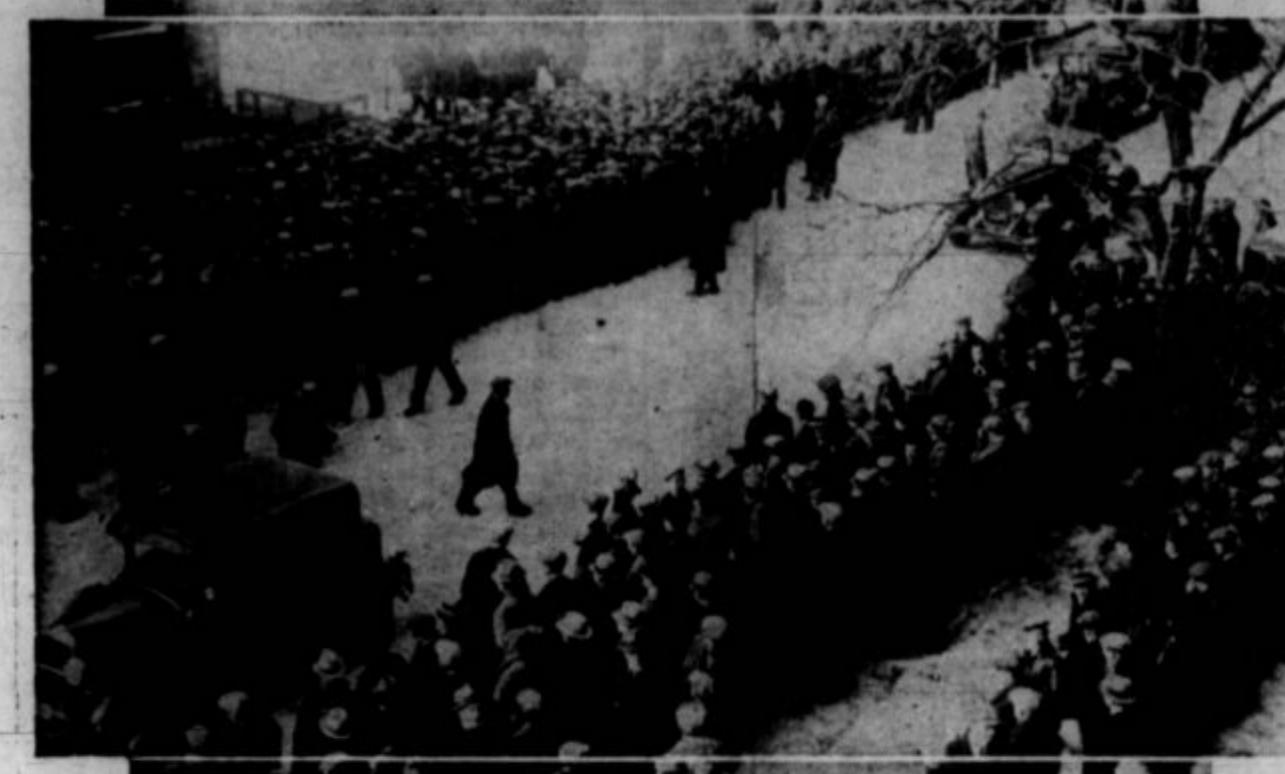
POTRPEŽLJIVE UČITELJICE REBELIRajo V ZAHTEVAH ZA 7 MESECEV ZAOSTALO PLAČO

Učitelji in učiteljice v Chicago se dobili od 1. junija do zdaj samo eno plačo in mesto jih je dolguje za nad pol leta v skupni vsoti \$31,500,000. Mnoge učiteljice in drugi, ki so vslužbeni v šolskem sistemu, so brez potrebe oblike in v velikem pomanjkanju. Ker mesto ne bo še tako kmalu iztiralo zaostalih davkov, se je Fred W. Sargent, ki je predsednik North Western železnice, obrnil v imenu posebnega odbora za ekonomiziranje javnega gospodarstva na federalno rekonstrukcijsko finančno korporacijo za dvajset milijonov dolarjev posojila, s katerim bi poravnali vsaj deloma zaostale plače šolskemu osobju.

Sargent apelira na vladne kroge, da je pomoč v obliku posojila nujno potrebna, ker se med učiteljice in učitelje našljive vsed pomankanja sredstev uporniški duh, kar pri nujnem poučevanju otrok ne bo brez zlih posledic.

Koncem prošlega meseca so priredile učiteljice par večjih demonstracij in navalile v mestno hišo ter v urad poslužega župana, toda plače seveda niso doble, ker so blagajne prazne, banke pa nočajo posoditi. Izvod nudi le še omenjena vladna finančna ustanova, ki pa v take namene vzliz garancijam zelo nerada posojuje.

NADA BREZPOSELNH SE NI URESNIČILA

Množice brezposelnih so po 22. marcu oblagajo v upanju, da bodo tisoči dovolj delo, kakor je bilo ves čas prekrivano v časopisu. Toda le malo so jih najeli, ki pomagajo onim delavcem, kateri so prej varili "near beer". Ta slika je izpred Pabstove pivovarne v Milwaukeeju.

KONTINENTALNI KONGRES ZA EKONOM. REKONSTRUKCIJO

Zborovanje bo 6. in 7. maja v Washingtonu, D. C.— Delavske organizacije vseh vrst bodo zastopane

Delavske unije, farmarske organizacije, zveze brezposelnih delavcev, socialistična in farmarsko-delavske stranke, kooperativna liga, zadružne zveze, več centralnih delavskih organizacij, mnogo podpornih, prosvetnih in drugih delavskih društev bo zastopan na velikem kontinentalnem kongresu za ekonomsko rekonstrukcijo. Inicijativa za aranžiranje kongresa je podvzela socialistična stranka. Povabilo je razposlalo tajnik Clarence Senior, priprave v Washingtonu pa vodi Marx Lewis, istotako dolgoletni član soc. stranke in bivši tajnik pokojnega kongresnika V. L. Bergerja.

Povabilo se je odzvala tudi SNPJ, katero bo na kongresu, kakor poroča Prosveta, zastopal Frank Podboy iz Johnstowna, Pa. Druga velika podpora organizacija, ki je prijavila sodelovanje in zastopništvo, je Workmen's Circle.

Predsednik pripravljalnega odbora je Emil Rieve, predsednik velike ameriške unije nogavčarjev z uradom v Philadelphia.

Kongresu bo predložen program za ekonomsko rekonstrukcijo Zed. držav, namreč program, ki bo v korist delavcev in farmarjem, ne pa bankirjem, trustov in drugih velikih korporacij ter posameznih

MANEVER S ČIKAŠKIM KONGRESOM ZA OSVOBODITEV MONEYJA

V Chicagu se bo 29. aprila vršil kongres za osvoboditev Tom Mooneyja, kateremu je medtem Mooneyjev obrambni odbor v San Franciscu že izvojeval novo obravnava. Kongres v Chicagu sklicujejo komunisti in bo pod njihovo kontrolo ter porabljen za njihovo agitacijo. Povabilo so razne delavske organizacije, med njimi soc. stranko, da naj pošljejo delegate. Soc. stranka je izjavila, da bo storila vse v svoji moči v boju za osvoboditev Tom Mooneyja, ne more pa poslati zastopstva na zbor, ki ni sklican v prid Mooneyja z iskrenim namenom. V svoji izjavi konstatira soc. stranka, da so komunisti od denarja, ki so ga nakolektali v teku leta za Mooneyjevo obrambo, izročili Mooneyjevemu obrambnemu odboru le pet dolarjev, drugo pa porabili v prid svojih listov in organizacij s trditvijo, da se bore za njegovo osvoboditev in so kot taki vredni podpore.

V slepilne svrhe so komunisti v proglašu za kongres navdušili, da ga med drugim sklicujejo socialistična stranka, soc. mladinska liga in Liga za industrialno demokracijo. Imena teh treh socialističnih skupin in mnogih drugih so komunisti rabili brez dovoljenja, v namenu, da bi s tem prespeljal razne posamezne lokalne postojanke, in jih pridobili, da pošljejo delegate.

Klubom JSZ

Porabite svojo pravomajsko priredo za čimboljšo agitacijo v prid kluba in vsega delavškega gibanja.

ODLOKI ZA PROTEKTIRANJE SOCIALISTIČNIH PRINCIPOV

Leta 1932 je dobila soc. stranka 640 novih klubov. V prvih treh mesecih tega leta jih je bilo ustanovljenih blizu sto. Nekateri teh klubov širom deželi so takoj posegli v občinske volilne kampanje in naglašali svoj municipalni program, dasi jim tega pravila ne dovoljujejo. Ustanovili so tudi lokalne liste, v katerih posvečajo glavno pozornost municipalnemu gospodarstvu. Soc. stranka jim je sporodila, da bo odobrila za socialistične le tiste liste, ki predvsem naglašajo splošni socialistični program in odpravo kapitalizma.

Eksekutiva socialistične stranke je prošli mesec opozorila vse nove in druge klube, oziroma lokalne na pravila, ki določajo, da ne sme nobena soc. postojanka poseči v občinske volilne kampanje s svojimi

Enotna fronta delavstva in komunistične poteze

S OLDARNOST je mogoča edina med takimi strujami in posamezniki, ki so si po mišljenu sorodni, ki imajo enotne cilje, in ki so ISKRENI ter POŠTENI v medsebojnih odnosa!

V svetovnem delavskem gibanju po vojni ni takih odnosov. Komunistična internacionala v Moskvi si je hotela podvreti vse delavsko gibanje po svetu. Delavski in socialistični strankam, katerih niso hotela pristati na pogoje Zinovjeva in drugih vodilnih funkcionarjev, ki so bili na čelu moskovske internationale v povoju letih, je bil napovedan brezobjektven boj, čigar posledica je KATASTROFALNA razkosanost delavskih sil in POJAČANJE reakcije. V dveh najvažejših državah Evrope je vsed blazneg, nerazsodnega boja med delavskimi strankami ZMAGAL fašizem, ker je razkosano delavstvo nesposobno in brezmočno za odločen odpor.

Socialistične stranke Evrope, ki so bile v delavski-socialistični internacionali, so na inicijativi in s posredovanjem neodvisnih delavskih strank, katerih niso hotela pristati na pogoje Zinovjeva in drugih vodilnih funkcionarjev, ki so bili na čelu moskovske internationale v povoju letih, je bil napovedan brezobjektven boj, čigar posledica je KATASTROFALNA razkosanost delavskih sil in POJAČANJE reakcije. V dveh najvažejših državah Evrope je vsed blazneg, nerazsodnega boja med delavskimi strankami ZMAGAL fašizem, ker je razkosano delavstvo nesposobno in brezmočno za odločen odpor.

Socialistične stranke Evrope, ki so bile v delavski-socialistični internacionali, so na inicijativi in s posredovanjem neodvisnih delavskih strank, katerih niso hotela pristati na pogoje Zinovjeva in drugih vodilnih funkcionarjev, ki so bili na čelu moskovske internationale v povoju letih, je bil napovedan brezobjektven boj, čigar posledica je KATASTROFALNA razkosanost delavskih sil in POJAČANJE reakcije. V dveh najvažejših državah Evrope je vsed blazneg, nerazsodnega boja med delavskimi strankami ZMAGAL fašizem, ker je razkosano delavstvo nesposobno in brezmočno za odločen odpor.

Socialistična internacionala je lani izdala proglašenje za pojmirjenje med delavskimi strankami in za sporazumen boj proti reakciji, vojnemu nevarnosti, fašizmu in kapitalizmu. Ostalo je le pri besedah. Dne 19. februarja t. l. je apelirala znova direktno na kominterno v Moskvi in ji poudarjala, da razdrženo delavstvo ne bo MOGLO ustaviti vala fašizma. Moskva je odgovorila dne 6. marca, toda njen proglašenje je bil datiran 22. januarja. Čemu ga je zadrževala toliko časa, je še nepojasnjena uganka. Morda zato, ker je hotela z datumom pokazati, da je nameravala predlagati enotno fronto preje kot socialisti. Ali pa zato, ker je hotela počakati rezultata državnozborskih volitev v Nemčiji, ki so se vrstile 5. marca?

Toda namesto da se bi vodstvo kominterne začelo iskreno pogajati z delavsko-socialistično internacionalo, katera predstavlja izven Rusije ogromno večino organizirane delavstva, so komunistične stranke v drugih deželah—ne v Nemčiji—ampak v Zed. državah itd., dobitile navodilo, naj kar na svojo roko, pod svojim vodstvom, toda če potrebovano v interesu "manevriranja" tudi pod drugim imenom, sklicujejo konference za "enotno fronto", aranžirajo naj pod firmo "enotne fronte" "skupne" pravomajsko manifestacijo, obrambne akcije, demonstracije itd., toda EDINO pod vodstvom komunistov.

Vse socialistične organizacije v posameznih krajih, všečišči ponekod klub JSZ, so prejele pod firmo "enotne fronte" od komunistov pozive za "skupne akcije".

Na vsakem sestanku lažejo o milavških in drugih socialistih, komunisti v Milwaukeeju pa imajo nalog, da naj store vse v svoji moči v taktiki blatenja in nagajanju socialistom.

Zase zahtevajo komunisti "čim širšo demokracijo", toda sami se poslužujejo v drugih organizacijah in shodih metod, kakršne so udomačene le med ameriškimi "hoodlumi".

Ameriška socialistična stranka in socialistična internacionala svari vse delavskie organizacije, naj ne nasledajo tej "novi" taktiki rušenja in demoraliziranja, kajti le, če pride med obema internacionala do ISKRENEGA sporazuma za skupne boje in skupno delo, bo solidarnost dobila svoje pravlo veljavo. Vodstvo kominterne in vodstva posameznih komunističnih strank dozdaj niso še z ničemur pokazala, da so pripravljena odnehati s takto razdirjanja, "hoodlumstva" in blatenja. V tem položaju nam ne preostane drugega, kakor da se borimo naprej pod socialističnim praporom, da vzgajamo delavce za razumevanje bitja in da jih ORGANIZIRAMO v socialistični stranki za iskren, taktičen boj proti sovražnikom delavskih interesov, pa naj bodo kdorkoli!

Za ohranitev "Proletarca"

Od 1. aprila do 30. junija je naročnina na Proletarca znižana za nove in stare naročnike. Stane \$2.50 za celo in \$1.50 za pol leta. V tem času se moramo potruditi vsi, katerim je za obstoj lista, da bo kampanja z tisoč novih naročnikov uspešna.

"Proletarac" je tekom te krize zelo padel v cirkulaciji. Njegovi dohodki v prvih treh mesecih tega leta so bili dve petini nižji kot v istem času prešlo leto. "Proletarac" nima za sabo nikake druge opore kot naročnike in člane JSZ. Od teh je odvisno, da li ga bomo mogli ohraniti skozi krizo.

Prišlo mesece so mnogi dali skoro vso svojo potornost bodoči konvenciji in dnevniku SNPJ, kar je bilo potrebno in je popolnoma v redu. Ne smemo pa nobenkrat zanemariti delo za "Proletarca", ki je bil in bo v vsakem slučaju socialističen list. Za JSZ in napredno delavsko gibanje med našim delavstvom je neobhodno potrebno, da "Proletarac" ostane. Ohranjen je bo, kot v vsaki prejšnji stiski, le z vašim sodelovanjem.

Prijatelji delavskega tiska, pogum in na delo!

Sodelujte

PRI NABIRANJU
NAROČNIN I N
OGLASOV ZA

"MAJSKI
GLAS"

PROLETAREC

List za interesate delavskoga ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba,
Chicago, III.Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze
MAROČNINA v Združenih državah za celo leto \$8.00;
za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inesemtvo: za celo leto \$8.50; za pol leta \$2.00.Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu naj-
pošome do pondeljka popoldne za priobčitev
v številki tekoče tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Jugoslav Workers' Publishing Co., Inc.
Established 1906.Editor Frank Zaitz
Business Manager ... Charles PogorelecSUBSCRIPTION RATES:
United States, One Year \$8.00; Six Months \$1.75;
Three Months \$1.00—Foreign Countries, One Year
\$8.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3839 W. 26th ST., CHICAGO, ILL.

Telephone: Rockwell 2864.

546

Fašisti in Ameriška legija

Meseca marca se je vršil v Genovi v Švici kongres delegatov, ki so jih poslale organizacije bivših vojakov, ki so služili v svetovni vojni. Zastopali so okrog osem milijonov veteranov. Izrekli so se proti vojni. Sprejeli so resolucijo za moralno in materialno razborozitev vojnih sil, in za zakonito prepovod profitu, ki izvira iz priprav na vojno. Vsi, razen delegatov iz Italije in zastopnikov Ameriške legije so glasovali za resolucijo.

Arthur Henderson, ki je bil govornik v kongresu, je dejal, da je gojitev sentimenta za vojno nevarno in provokativno besedičenje, ki ga izpušča generalni štab peklenkih sil. Delegatje, med katerimi je bilo mnogo poabljencev, so mu ploskali in tolkli z bergenjami ob tla. Oni vedo, kaj je vojna!

Frančoski delegat Albert Morel je v argumentiraju proti profitom, ki jih kuje muničijska industrija, ali ki izvirajo z drugih priprav na vojno in v vojni sami, dejal, da bi svet ne smel več dopustiti egoistom gromaditi bogastva v krvi, smerti in ruševinah, ki jih zapušča vojna.

Izmed svobodnih organizacij veteranov je Ameriška legija najbolj militaristična in šovinistična, ker so njeni vodilni člani okusili zelo malo vojne, in ker jim Ameriška legija služi v podpiranju kapitalistične politike. Organizacije veteranov v fašističnih deželah pa ne smejo gojiti nikakih pacifističnih stremljenj, ker je po fašistični logiki vojna višek požrtvovanega patriotizma.

Za fizično močnega Krista

Nedavno so škofje in prelati v Angliji pod vodstvom liverpolskega škofa začeli z eneketo, v katerem argumentirajo, da pohlevni, pojazni Krist s svojo brado več ne ugaja, kajti mladina obožuje fizično silo in držnost. Zato predlagajo, da naj umetniki v bodoče slikajo Krista tako, da bo predstavljal človeka močnega miši in fizičnega magnetizma. Letak bo ugajal moderni mladini, pravi liverpolski škof, ki ob enem priporoča, naj se žrtvuje tudi Kristovo brado, ker je odvratna okusa današnje mladine.

"Mi hočemo odpraviti sentimentalnost ter jo nadomestiti z virilnostjo," pravi neki škotski škof, ki pomaga v gibanju za odpravo mehkega, pohlevnega Sina človekovega, na njegovo mesto v oltarjih in na slikah pa naj pride Krist, ki bo posebljena fizična sila.

Eden kot drugi Krist je produkt človekove domišljije. Kakor popravljajo biblijo, tako lahko predelujejo tudi podobe. Niti bibliji, ne slikam, se ni treba opirati na resnico, zato je pač vseeno, kako cerkev spreminja eno ali drugo.

"Zanimive novice"

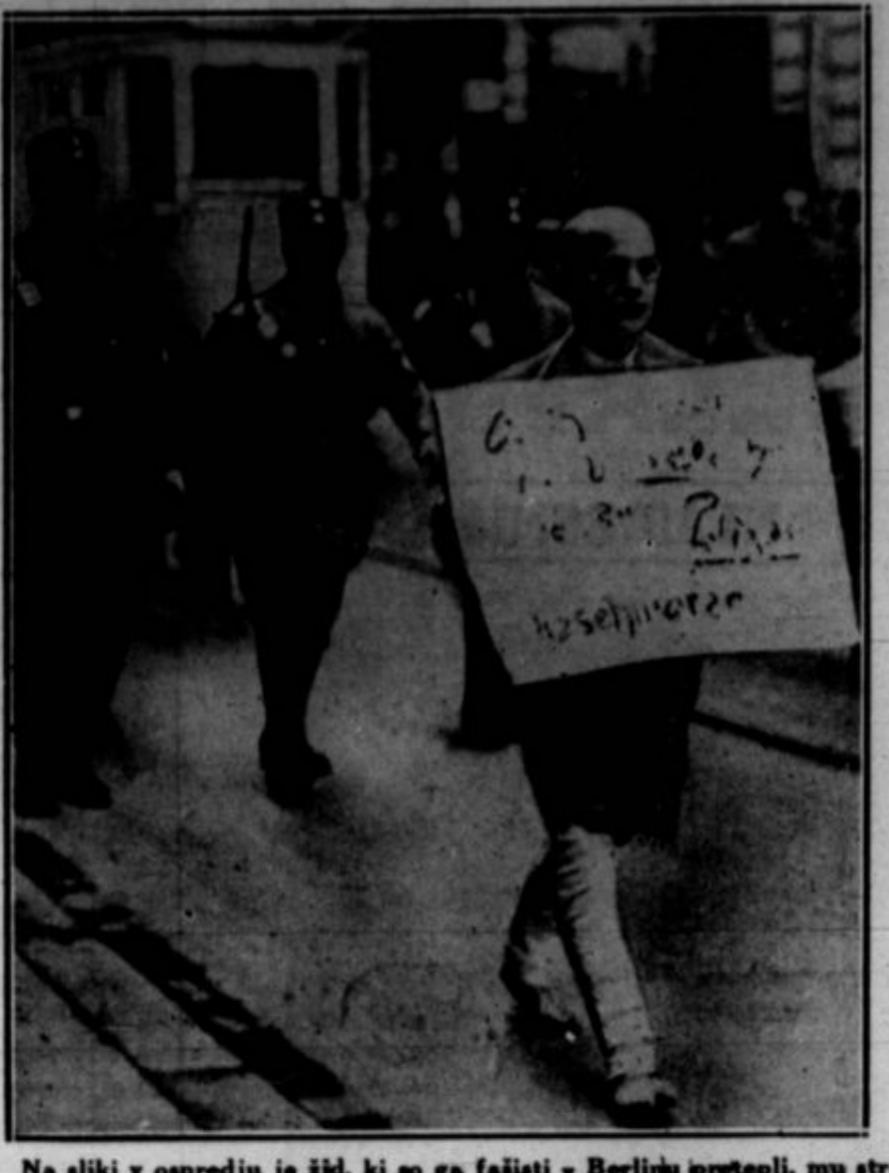
V nekem čikaškem listu je dr. Emmet Keating priobčil dopis, v katerem konstatira dejstvo, da so dnevniški širom dežele porabili tisoče kolon s poročili o življenju in smrti popularnega "prizefighterja", medtem ko so imeli komaj notico o slovitem zdravniku, ki je umrl v istem tednu. "Prizefighter" ni prispeval v dobrobit človeštva ničesar, medtem ko je omenjeni umrli zdravnik s svojimi dognanji na polju zdravstva koristil milijonom. Vzlic temu smrt zdravnika ni bila "zanimiva" novica, medtem ko je bila smrt "prizefighterja" ne samo novica, nego "sezacija."

To je zato, pravi dr. Keating, ker otroci ljubijo fizične spopade in se zabavajo kjer je ravn in kava. Zdravniška veda je dosegala, da možgani povprečnega odraslenečega človeka dosegajo miselnost možgan 8 do 11 let starega normalno razvitega otroka. Ljudje so torej, kar se pameti tiče, otroci. To pojasni, čemu se sto milijonov ljudi poglablja v vesti o "prizefightih", čemu so pripravljeni prezebiti ali pa se izpostavljati vročini samo da vidijo kakega profesionalnega bokserja.

Površni sodniki

Ljudje, ki brez premisleka obojajo delavsko gibanje ali posamezne delavskie stranke v teži ali oni deželi, ne da bi se poglobili v razumevanje razmer in okolščin, so zelo pristranski in površni sodniki.

Srednjeveške kazni v Nemčiji

Naša agitacija

S prvim aprilom se je začela kampanja za tisoč novih naročnikov Proletarca, za \$2,500 tiskovnega fonda in za minimalno 25-odstotno pojavljanje JSZ.

Od mnogih naših klubov, kakor tudi posameznih družev in socijalnih skupnosti smo prejeli sporočila, da bodo storili vse v svoji moći, da bo ta kampanja 100% uspešna.

Iz zapadne in osrednje Pennie, kjer je imel Proletarci v normalnih razmerah največ naročnikov, in naše socijalne gibanje takoreč hrbitiče, poročajo, da morajo dosegeti vse ono kar se je zadnjih par tekih let izgubilo, in ne samo to, pač pa da bodo šli s kampanjo "over the top". Anton Zornik, eden izmed najagilnejših so-drugov v zapadni Penni, je na agitaciji. Poroča nam, da namerava obiskati vse naselbine. Pisal je nam, naj mu pošljemo še nekaj izvodov koledarja, knjig "Dva svetova" in "ABC socializma", kajti poleg lista je ljudem potrebna tudi izobražava, ki jo nudijo knjige.

V osrednji Penni se je podal na agitacijo naši starci borec sodrug Frank Podboy. Kdor pozna Podboya in njegovo delo v delavskem pokretu, ta ve, da običajno doseže kar se zavzame. Zadnji teden nam je sporočil svoj načrt za agitacijo. Obiskal bo poleg naselbin v svojem okrožju še So. Fork, St. Michael, Lloydell, Beaverville, Onnallinda, Dunlop, Krayn, Tire Hill, Hollisport in druge.

Našega spoščano agitatorja Jožeta Snojja je zadnja časa vrgla bojezna na posteljo ali Jožetova odločnost je zmagalna in zdravje se mu vrnila. Poročajo, da nestrepočaka trenotka, ko bo zopet šel na agitacijo. Delal bo s podvojenimi silami, da nadomesti vse tisto kar je zamudil. Ko okreva, obiše najprvo naselbine v vzhodnem Ohiu in zapadni W. Virginiji.

Sodrogom in somljenikom pripovedamo da gredo vsem Proletarčevim agitatorjem kolikor mogoče na roko in jih pomagajo pri agitaciji.

Večje število naročnikov so zadnje čase poslali: Leo Zevnik, La Salle, Ill., 9 ½, izmed katerih so tri nove: James Dekleva, Gowanda, N. Y., 16; Anton Jankovich, Cleveland, O., 17. Po eno ali dve naročnini je poslalo več zastopnikov, ki bodo izkazani v zadevni rubriki.

Chas. Pogorelec.

NAŠA KAMPAJNA
IN NJENI NAMENI

V krizi in splošni brezposelnosti ni prijetno agitirati za delavskega gibanja med Slovensci listi na 4. straneh premajhen. Zato se nadajemo, da kadar se razmere toliko spremene, da bo začela brezposelnost plahneti, bodo ustvarjeni spet pogoj za stalno povečanje Proletarca. Danes pa moramo skrbeti in se težko truditi, da obdržimo to kar imamo. In če nazadovanja ne ustavimo, bodo naporji za ohranitev "Proletarca" končali v neuspehu.

To so razlogi, ki so dovedli agitacijski odbor JSZ, da je razglasil kampanjo za tisoč novih naročnikov, za povečanje članstva v klubih JSZ, in za zbiranje prispevkov v tipkovni sklad. Za vse tri naloge so določene kvote, in sicer na podlagi števila sedanjih naročnikov, razdeljene proporcionalno po državah. Slednja tabela beleži kvote novih naročnikov in prispevkov v tipkovni fond.

Kvota po državah.

	Novih naročnikov	Tiskovni sklad
California	5	\$ 14
Colorado	13	30
Illinois	189	487
Indiana	5	11
Kansas	12	30
Minnesota	17	33
Montana	5	14
Michigan	52	159
New York	59	127
New Jersey	2	5
Ohio	286	747
Oklahoma	3	6
Pennsylvania	188	482
Utah	4	11
West Virginia	4	10
Wisconsin	116	297
Wyoming	14	37

Za gornjo tabelo sledi druga spodaj, ki določa kvote v kampanji za pridobivanje novih članov v klube JSZ. Določeno je, da moramo do konca leta JSZ v članstvu povečati najmanj 25 odstotkov. Kvote so določene po odstotkih na podlagi sedanjega števila članov v posameznih državah.

Novih članov

Illinois 45

Kansas 3

Michigan 26

New York 5

Ohio 58

Pennsylvania 50

Wisconsin 39

Dalje je določeno, da se ustanovi nove klube v sledečih državah, kjer jih zdaj nima: California, Colorado, Indiana, Minnesota, Montana in Wyoming.

Naročniki in agitatorji so o

načrtih te kampanje poučeni

iz prejšnjih številk "Proletarca".

Pred nami je zdaj samo

vprašanje kako agitacijo čim-

uspešnejše izvršiti. Zanašamo

se, da je med nami dovolj sile,

ki bo v stanju zmagati težko

nalogo.

Konferenca JSZ v Penni

Konferenca društev Prosvetne matic in soc. klubov v zapadni Pennsylvaniji bo v nedeljo 23. aprila in ne 30. aprila, kakor je bilo prvotno poročano. Odbor je datum spremenil iz tehničnih vzrokov.

Vršila se bo v Slovenskem domu v Burgettstownu. Ker bo to zborovanje izredno važno, so vabljene vse pridružene organizacije, da go-tovo pošljajo zastopnike.

Zgodovina delavskega gibanja na Slovenskem

PRIREDIL ANTON KRISTAN

(Nadaljevanje).

Dne 31. maja so priredili socijalisti javen shod v Novem mestu, ki sta ga razbila dr. Marinko in Ivan Kregar. Dr. Slanc je bil ogorčen: "Zdaj ko hočemo politično nevedni del naroda dramati, zdaj se dogajajo take reči... Rimski ideja še ni nikdar zmagała proti kaki časovni ideji." Dne 28. in 29. junija je bil pri Virantu v Ljubljani I. zbor, na katerem je konstituirala sedanja "Jugoslovanska socijalno demokratična delavska stranka." Ob tej priliki je prvič nastopil mladi Etbin Kristan kot voditelj. Dne 3. julija je govoril na javnem shodu pri Virantu edini socijalno demokratični poslanec Pernerstorfer. Liberalci s Tavčarjem na čelu so začitili ta shod, da ga niso klerikale razbili. "Slovenec" je začel sistematično borbo zoper socializmom in ironično pozivjal "Narod": Na delo po načelih krščanskega socializma, na katerega ste bobnali za časa shoda zaupnih mož." "Narod" mu je odgovarjal: Socijalistični listi so o svojem času zavzemali prijaznejše stališče glede celjske gimnazije, nego krščansko socijalni. Krščanski socijalisti so v narodnem oziru Slovencem bolj nasproti, kakor socijalni demokrati. Poleg "Delavca" so začeli izdajati slovenski socijalistični list "Svobodo", ki je z veseljem konstatiral, da sta v "Ljubljanskem Zvonu" krenila Ašker in Govekar na socijalistično pot."

XVII.

Krščanski socijalci.

Na drugem kongresu avstrijske socijalno-demokratične stranke I. 1891 je predlagala s posebnim pismom "češka nacionalna socijalna demokracija", da naj se strankin program z ozirom na nacionalitete primerno izpremeni. Na predlog češkega socijalnega demokrata Hybeše se je izreklo, da ni nobenega vzroka zato, kajti gibanje "Omladine", ki se nazivajo kot "češka nacionalna socijalna demokracija", je nacionalistično. S tem sklepom se je onemogočilo obstanek v stranki "omladincem", ki so dejansko kot "delavska omladina" 28. sept. na kongresu v Kladnu na Češkem sprejeli socijalističen program, ki je pa dobil narodnostno federalistično obliko. Pozneje je to gibanje prišlo v državnopravne vode in je končalo z znanim monstre-procesom 77 otočencev "omladine" radi veleizdaje (od 19. januarja do 21. februarja 1894). Temu gibanju so pripadali: dr. Baxa (sedanji župan praski), l. 1923 umorjeni finančni minister dr. Rašin, dr. Hajn, Sokol, Pravoslav Vesely, Modraček itd.

Kmalu pa so se pojavili tudi med nemškimi pripadniki soc. dem. stranke novi razkolniki. Jožef Schatzl je ustanovil novo delavsko stranko, kateri sta se pridružila iz stranke izključena socijalna demokrata Hanser in Heimann; pozneje sta v to gibanje vstopila še Bonupf in — Emil Kaller-Reintal, ki je prejšnja leta v soc. dem. gibanju zavzemal odlično mesto ter tudi shodaril v Ljubljani in drugod po naših krajih. No, uspeli niso, da bi razbili enotno stranko, le nekoliko ško- de se v organizacijah povzročili.

V naših krajih ni našlo niti češko-omladinsko gibanje, niti to "nove delavske stranke"

Stroji imajo veliko dela

Mannville, N. J. — Dela tudi pri

nas ni—za delavce—ampak tovarne obratujejo nočindan. Ker so instalirali nove stroje in jih še ved

PROSLAVA OBLETNICE MARXOVE SMRTI

Klub št. 1 JSZ je priredil v dvorani SNPJ spominsko slavlje petdesetletnice smrti Karla Marxa.

Dolgo, toda kolikor se je pač dalo pester in dobro izveden program; zato—vsaj po mitem—ni bil predolg.

Nalogo napovedovalca posameznih točk je vršil Donald Lotrich.

Dobro izvežbani tamburaški zbor št. 20 JSZ je otvoril slavo s tem, da je zaigral Internacionalo. Poleg svojih točk je še tuintam izpolnil kako neizgibno pavzo.

Od treh govornikov je prvi nastopil Charles Pogorelec, ki nam je jedrnatno obrazožil, kak pomen ima delavski tisk za delavstvo; poudarjal je potrebo, da se za svoje liste čim najbolj zanimamo in jih podpiramo. Naši listi nas probujajo, uče, kažejo resničnost položaja, nas vodijo; kapitalistični listi pa omamijo, kratkočasijo, zavijajo in zavajajo.

Drugi je nastopal Joško Oven. S toplo besedo nam je opisal Karla Marx—a znanstvenika in bojevnika, ki je položil temelj (delavskemu) socialističnemu gibanju in mu za cilj postavljal osvobojenje zatranega človeštva; ne kakega naroda, ali narodiča — ampak človeštva. Živo nam je očrtal takratno dobo in nje skrajno mučne razmere. Spretno nas je povedel v sedanost, ki jo doživljamo in okušamo grekne sadove gospodarskega sistema na krivčni osnovi zgrajenega. Mimogrede je potipal tudi fašizem, ki poseza v današnjem tako zamotane razmere, da se zna iz splošne zmešnjave izčimiti vojska, strašnejša kot katera, ki jih pozna zgodovina.

Tretji, George Maslach, je v svoji zvezni srbohrvaščini govoril o delavskemu gibanju med nami Jugoslovani. K slogi je pozival. Razdrapanost in nesoglasje več škoduje delavskim interesom, nego jim konserti.

Pevski mešan zbor "Sava" nam je zapel "Socialistično kočarnico" in "Dani se". Da zbor res ni velik, smo prišli do prave zaznave pozneje, ko je nastopal češki pевski mešan zbor "Karl Marx". Toda majhen gor ali dol—glasove ima dobre in nastopa bolj sigurno, nego je nastopal pred leti. Ali gre zasluga pevcev in pevkom, ali njihovemu povedovidi Jakobu Muhi—najbrž obojim.

Prijem omenjeni češki zbor "Karl Marx" pod vodstvom F. Kubine zasluži vse priznanje. Okrog 70 glasov—ubranost pa pravvrstna. "Internacionalo" je zapel in ko ni hotelo biti konča aplavzu, je dodal še eno pesem, ki jo je pel samo moški zbor.

Frank Sodnik je recitiral McKillupovo pesem "Labor". Dobro sicer, samo nekoliko pretih.

Spoored so obogatile tudi tri enodejanki. Prvo "Za naročne žulje" je spisal Frank Zaitz. Snov je zajel iz butelgarskih krovov našega ameriškega življa. Radi resničnosti volje je ji pustil tudi zloglasno ameriško slovenčino, ki pa v okoliščinah, kakršne je opisal, ni motila. To enodejanko nam je predložil izmed glavnih vzrovkov enega, ki je delavskemu napredku silna ovira, nasprotne pa kapitalističnemu sistemu trdna opora. Je to ignoranca, z devetimi plotovi zapolnjana ignoranca.

Pri Petru Hrenu (igral ga je

J. Hujan zelo posrečeno) so zbrani vasovlaci—pive. Pijajo, kvartajo in pojo. Ceferin s harmoniko (igral Zorko) jim pomaga. Ko jim grla odpovedo, prično po svoje modrovati, politizirati. "Filozof" Bradač (igral ga je s. Andres vro dobro) zafraje Hrena nekako takole: Včeraj si bil republikanec, danes si demokrat; in jutri—kaj bo?—Hren, krona zabitosti, vendar veljak, ker ima groš: Kaj bi s politiko? Dol s politiko! V moji hiši ni in ne sme biti politike! Ženske naj molče! Jaz sem demokrat! —Kdo bo dal še za flašo vina?

Ti, in ti? Agata, brž, prinesi še dve!—Take so Hrenove smernice. Nastopi agitatorica delavskega lista (Angela Zaitz, spremna igralka kakor vselej!) in obdeluje z živo, prepričevalno besedo Hrena in po nekoliko tudi ostalo družbo. Zastonj. Niti Bradača ne more pridobiti, kaj šele Hrena! Pričakovati je bilo, da bo mora oblastna Mrs. Krze (dobro jo je pogodila Ana Miško) že z gole kljubovalnosti do Hrena pritisnila na svojega moža, da se naroči. Nič.—V morečem bizniškem vzdusu ne more vzkliči ne uspevati delavški napredna misel. Niso tia zanj.

Tudi ostali igralci (Anton Medved, Joseph Gerbaj, Anton Garden, Vinko Ločniškar, Mary Andres) so dobro izvršili svoje vloge; celo harmonika.

"They Found Themselves" je bila druga pomenljiva, čisto kratka enodejanka. Slika današnjih—za delavstvo že več ko žalostnih razmer; ko je kapital prvi, stroj drugi, delavec pa malega že nepotrebna navlaka. Kakor prva, tako tudi ta enodejanka ne kaže—kako naj rečem? — posebne dramatskega trenja.

Mož, zgaran sicer, toda po lehit ne še star, se predčasno vrne z dela domov k ženi. Stroj, ki bi logično moral biti delavec v blagoslov, mu je v prekletstvo. "Stroj bo delal namesto tebe, ki si za nas že tako prestar . . ." in so moža odslovili. Ta bridki udarec privede dvojico do spoznanja, da pripadata v delavske vrste, boreče se za svoje pravice.

Vlogo moža je igral John Rak, žene pa Alice Artach; oba prav povoljno.

Kot zaključna, nesrečna 13. točka programa je bila na vrsti zelo primerna in posrečena enodejanka "Krst revolucionarja". Spisal jo je Joško Oven, ki je poleg Johna Olipa igral tudi glavno vlogo.

Zahvaljujemo se dalje Katie Bernik, Frances Vider in K. Ladstatterju za prispevanje festivale v prid večjega prebitka priedbe, ki je namenjen Proletarcu.

Sodružni klub srbskih delavcev v št. 20 JSZ je poskrbel, da je igral njihov tamburški zbor na priedbiti brezplačno. Za to uslužbo gre hvala tamburščem ter sodrugom Bojanovičem in Maslačku. Hvala tudi vsem drugim, ki so pomagali.

Odbor klubu št. 1 JSZ.

Aktivnosti v Herminiju

Herminie, Pa. — Klub št. 69 JSZ bo imel v pondeljek 1. maja shod, na katerem bo med drugimi govoril s. dr. Wm. Van Essen. Prične se ob 7. zvečer. Po shodu bo veselica v prid klubove bližnje.

Ivan Molek bo predaval

v klubu št. 16

Chicago, Ill. — Po seji slovenskega kluba št. 16 JSZ v petek 21. aprila v lokalni srbske organizaciji št. 20 JSZ, 2250 Clybourn Ave., bo predaval s. Ivan Molek. Člani in drugi so vabljenci, da pridejo na to sejo. Vstopnina je prosta.

Nas novi klub št. 16 priredi svojo prvo zavzame v omenjenem prostoru v soboto 6. maja, da se boljše spoznamo, in da okrepimo svojo blagajno, ki jo rabimo za pokrivanje tehničnih izdatkov. Vabilo članstvo kluba št. 1, srbskega kluba št. 20 in vse druge rojake, da nas posegi na omenjeni večer. — Odbor.

Baretincic & Son

POGREBNI ZAVOD

424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.
Tel. 1475.

Demonstracija proti Hitlerju

Židje v ameriških mestih prirejajo skupno z liberalnimi skupinami protestne škole proti Hitlerjevemu teroru v Nemčiji, ki ga izvaja nad židi. Antisemitiko gonjo obsojajo vsi pošteni misleči civilizirani ljudje. Na sliki je demonstracija proti Hitlerjevi vladni, ki se je vrnila pod vodstvom židovskih organizacij nedavno v New Yorku.

Konferenca JSZ v vzhodnem Ohiu

Konferenca društva Prosvetne matice in klubov JSZ za vzhodni Ohio in sosedni del West Virginije se vrši v Bridgetonu, O. v društveni dvorani Boydsville v nedeljo 30. aprila. Prične se ob 10. dopoldne. Odbor vabi vse pridružene organizacije, da pošljejo vsled važnosti tega zborovanja čimvečje zastopstvo.

Koncert "Save"

Chicago, Ill. — V nedeljo 30. aprila se vrši v dvorani ČSPS koncert soc. pev. zobra "Save" z obširnim sporedom. To bo ob enem tudi prvomajsko slavnost slovenskega delavstva v Chicagu. Vstopnice v predprodaji so po 50c in pri blagajni 75c.

Zahvala kluba št. 1

Chicago, Ill. — Odbor kluba št. 1 si šteje v dolžnost, izreči priznanje in zahvalo vsem, ki so pripromogli, da je bila naša prieditev 26. marca (proslava obletnice Marxove smrti) takoj velik uspeh.

Klubovi člani in članice so s svojo ustmeno agitacijo in s prodajanjem vstopnic storili svoj del, da smo imeli veliko udeležbo. Sodelovanje v predvajjanju sporeda in priaranžiranju posameznih točk je bilo usvojeno.

Zahvaljujemo se dalje Katie Bernik, Frances Vider in K. Ladstatterju za prispevanje festivale v prid večjega prebitka priedbe, ki je namenjen Proletarcu.

Sodružni klub srbskih delavcev v št. 20 JSZ je poskrbel, da je igral njihov tamburški zbor na priedbiti brezplačno. Za to uslužbo gre hvala tamburščem ter sodrugom Bojanovičem in Maslačku. Hvala tudi vsem drugim, ki so pomagali.

Odbor klubu št. 1 JSZ.

Aktivnosti v Herminiju

Herminie, Pa. — Klub št. 69 JSZ bo imel v pondeljek 1. maja shod, na katerem bo med drugimi govoril s. dr. Wm. Van Essen. Prične se ob 7. zvečer. Po shodu bo veselica v prid klubove bližnje.

Ivan Molek bo predaval

v klubu št. 16

Chicago, Ill. — Po seji slovenskega kluba št. 16 JSZ v petek 21. aprila v lokalni srbske organizaciji št. 20 JSZ, 2250 Clybourn Ave., bo predaval s. Ivan Molek. Člani in drugi so vabljenci, da pridejo na to sejo. Vstopnina je prosta.

Nas novi klub št. 16 priredi svojo prvo zavzame v omenjenem prostoru v soboto 6. maja, da se boljše spoznamo, in da okrepimo svojo blagajno, ki jo rabimo za pokrivanje tehničnih izdatkov. Vabilo članstvo kluba št. 1, srbskega kluba št. 20 in vse druge rojake, da nas posegi na omenjeni večer. — Odbor.

Dr. John J. Zavertrnik

PHYSICIAN AND SURGEON

OFFICE HOURS AT
3724 W. 26th Street

1:30—8:30—6:30—8:30 Daily

Tel. Crawford 2212,
at 1858 W. 22nd Street

4:30—6:00 p. m. daily.

Tel. Roosevelt 1695

Wednesday and Sunday by
appointment only.

Residence Tel.: Crawford 5440

If no answer—Call
Rockwell 5200.

CHICAGO, ILL.

Pričakujemo tudi iz naselbin Ely, Chisholm, Buhl, Duluth, Eveleth in drugih v železničnem okrožju. Doli na vzhodu se je potrudil naš prijatelj John Kontel iz Gowande, N. Y. in posilal lepo število naročnin za "Majski glas". Iz Penne so se odzvali John Langerholc, Johnstown; John Terčel in Frank Samsa pa z Strabane-Cannonsburga. Iz Clevelandu se je oglašil stari Čikažan Ciril Obed z nekaj naročninami ter vsoto v podporo "Majskemu glasu". Pravi, da se naj ne omenja njevega imena v seznamih, toda vsakemu po zasluzenju. Iz Euclidu, kateremu pravijo nekateri v "metropoli" "bela Ljubljana", je posilal naročilo Fr. Tegel, ki običajno rad pomaga dobrimi stvari. Iz Clintonova, Ind., se je oglašil z naročilom John Skoff, iz Farmingtona, Ill. pa John Majdič. V Chicagu je na delu več sodrugo in somišnjnikov. Pred kratkim se je oglašil v uradu Frank Debelak in rekel: "Tu sta \$2; za enega mi pošljite 5 izvodov "Majskega glasa", drugi pa naj bo v podporo listu. Dal bi več, pa saj veste, razmere so podnicajo."

Zaradi konferenca je posilalo naročilo mnogo društev, klubov in posameznikov, ki so se prihodnja skupna konferenca, kateri delokrog je zapadna Amerika, priznala.

Zadnja konferenca je poverila obdružiti prihodnje zborovanje na pomlad, ne dan, ki bo nudi ljudem najboljše prilike za udeležbo. Odbor je pregledal datumne priredbe društva in ugotovil, da je nedelja 23. aprila na isti konferenci najprilikejša.

Sodružni, prijetelji delavcev! To je edino delavsko zborovanje, ki je posvečeno samo razpravam in sklepjanju o delavskih problemih. Na društva Prosvetne matice in klube aperiramo, da se tega zborovanja udeleži polnoletno.

John Terčel, organizator.

New Leader

angloški socialistični svetnik

Inhač v New Yorku. Naročila \$2 na leto, \$1 na pol leta.

Najboljše urejeno angloški socialistični list v Ameriki. Mnoge slovenske delavcev ga čita.

Naročilo si ga tudi vi. Naročilo na manj uporjava "Proletarca".

John Terčel, organizator.

Royal Bakery

SLOVENSKA UNIJSKA PEKARNA

ANTON F. ŽAGAR, lastnik.

1724 S Sheridan Rd., No. Chicago, Ill.

Tel. 5524.

Gospodinja, zahtevajte v trgovinah kruh in naše pekarni.

MILWAUKEE, WIS.

SODRUGOM IN SIMPATICARJEM

V CLEVELANDU.

Sejte kluba št. 27 JSZ, se vrši prvi potek v mesecu ob 7:30 zvečer. Ženskega oddeka prvi potek v mesecu ob 8:30 zvečer. Mladinski angloški oddelek prvi potek izvira v prvi potek v mesecu ob 8:30 zvečer. Vse v klubovih prostorih v št. N. D. Sodružni in sodružnice, agitirajo in pridobivajo novih članov. Naše klubov ter novih naročnikov Proletarca. V organizaciji in izobraževanju je naša moč.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2009 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1302.

Pristopajte k

SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI.

Naročilo si dnevnik

"PROSVETA"

Stano na celo leto \$6.00,

PROLETAREC

To the Scarlet Butchers Who Strut a Brief Hour at Potsdam

From Potsdam to Weimar and then back to Potsdam for a temporary restoration of the old ruling cliques in Germany; that is the history of fifteen years. Potsdam with its gilded parasites, headed by a "Me und Gott" paranoiac, sent the masses to a mass butchery for four years. At its end the survivors put an end to Potsdam and all that it represented. The workers buried their dead and despite the hecatomb of corpses Potsdam had piled up the workers took no reprisals. The German working class, to their honor be it said, did not imitate the bourgeois and Junker barbaric brutes who sent millions to bloody pits.

The German workers almost at the height of power following the revolution faced the allied victors in armed occupation of German territory and determined to bleed Germany for years. A complete social revolution would probably have been destroyed by Allied bayonets. So in the ensuing years no important problems were solved while the imperialist victors exploited their victim. Like the keeper of a caged animal, Allied capitalism taunted the Germans into an elemental fury.

Out of the depths rose Adolf Hitler, a half-illiterate, a low creature to whom the old butchers of Potsdam eventually turned. As Potsdam sent millions to the slaughter house in 1914 so now it summoned Hitler to wholesale murder. Today Germany is strewn with the corpses of Jews and revolutionary workers; and the gilded parasites, again smeared with blood, gathered in Potsdam to celebrate the barbecue. The executioners of a nobler Germany, the hangmen of human liberty, have for the moment hung crepe over the temple of working class hopes. For the moment they walk over human skulls, twice bathed in the blood of the German masses, and again flaunt their banners of class rule in the face of the world.

But this is not the end. The dead floating in German rivers, the tortures in homes of the Fascist chambers, the bleeding and the mutilated, are not forgotten. You assassins of Potsdam, you did not strike down those who conceded you mercy in 1918; that is, they alone are not your victims, we, too, have felt the steel rods and the bayonets. When you beat out the brains of that workman in the proletarian section of Berlin, that workman who refused to turn barbarian in 1918 to destroy you, we felt the blows here. Wherever in the world a workingman of civilized views read of your deeds you inflicted a gaping wound. They also knew

that you had reverted back to a sad old medievalism when human perverts hunted men, women and children like beasts because of their race.

So, dripping with your gory laurels you strut your brief hour while grief broods over German homes. Tell us not that you are unlike the creature with dirk or stranglers coil. The margues and your scarlet hands give another answer. So we will not forget, we the workers of the world, we bide our time. In spirit we will be at the graves of our dead and there we will pledge anew our devotion to the cause for which they gave their lives and we will not rest till you and what you stand for will be only a hateful memory.

—The New Leader.

Man of Iron

"Before we were married you used to call me your angel."

"Yes, I remember."

"Now you call me nothing."

"That shows my self-control."

—Vart Hem, Stockholm.

FALSE HOPES

I am convinced that there is something wrong with our public school system. When men and women permit ballyhoo artists to blind them to the unalterable truths of simple arithmetic, then there can be no doubt that the bright scholars of this and the past generations were not sufficiently impressed with the fact that two plus two equals four.

I am lead to this conclusion by the ease with which millions of people are being convinced that Franklin D. Roosevelt's policies are going to free this nation from the economic muddle into which the entire world has fallen. Strange as it may seem, even public accountants are beginning to perk up and declare that Franklin D. is the traffic cop on the corner around which prosperity is lurking.

Of course, this widespread trust and optimism is not justified by the facts in the case. But who cares for facts when sprightly radio announcers are at hand to fill us with pleasant nonsense.

Accordingly we believe that a \$600,000,000 Federal grant for unemployment relief is going to help things considerably. And that, added to the possibility of placing 250,000 persons on a reforestation job at \$1 per day and cakes, is all that is required to inflate our flabby spirits.

Our rousing cheers are furnishing just about as beautiful an example of trust and confidence as one can find outside of the poem about the boy who stood on the burning deck—and burned to death—because the proper authority was not heard to shout: "Get in that life boat, you blankety blank idiot."

It's only because I suffer from an ingrained sadistic nature which has been aggravated by a jigsaw puzzle complex that I dare to put the office lead pencil to work. Certainly, it's going to hurt some feelings when I announce that at the present rate of increase in industrial unemployment the placing of 250,000 men in reforestation units will have no other

BIG BANKS NEARER OWNING OUR COUNTRY

By JOSEPH E. COHEN.

In the agony of depression for most of the people, as in so-called good times, more and more of the wealth of the country keeps on being seized by the money kings.

Proof of this outstanding fact in the contrast between those who have and who have not is graphically told in The Finance Age.

According to this organ of the moneyed interests which really count, 42 banks hold 32 per cent of the total deposits in all the commercial banks of this land of ours.

Going a bit further along the line, you have 47 per cent of the nation's bank deposits carried by 195 banks.

What is still more startling, cash and credit have been brought within tighter grip by the smaller number of banking giants.

Thus in the last calendar year the total deposits of the 19,000 banks in the country declined \$11,500,000,000, or about 20 per cent. At the same time in the 42 largest banks the falling off was \$114,563,000, or about 1½ per cent. Could figures tell a more complete story of how tremendously the concentration of wealth goes on into the hands of the very few who are the plutocratic rulers of the nation!

Additional evidence as to this penning up of the lifeblood of business

in the control of financial rings is to be found in the mergers among the giant corporations. Five years ago there were 283 banks, each with deposits of \$20,000,000 or more. In 1932 there were but 195.

Going over the matter of bank deposits for this five-year span, it is discovered that actually the 42 kingpin banks increased their holdings by the neat and tidy sum of \$3,161,921,000.

In the crushing out of smaller industrialists and traders by the juggernaut of capitalism, the past three years of reduced business hardly differs from the increase during boom times.

Just how abysmally lower general business is today against before the industrial collapse may be marked by accepting another chart prepared for the banker's eye. This shows that, against the 1928 level, in the present year of grace 1933 trade started out at about 43 per cent of its past performance, where it was 53 per cent at the beginning of 1932.

In other words, while the sum of goods made, bought and consumed in 1932 fell to less than half of 1928, the 42 king banks were gobbling up more than three billion dollars!

Is there any wonder that they tighten their grip on credit until it is a stranglehold on business men in the shallower waters? Singly and in droves these are unable to breathe, are beached and lost. The big fish just gulp them down.

As simple as is the moral of the figures furnished by the mouthpiece of finance, the cure is still clearer. The people's business should be the business of the whole people. Banking must become a public institution. Finance belongs to the nation's government.

Likes The English Page

Looking over the English Section of Proletarec I find some readers are in favor of discontinuing the English page, with the exception of a few articles. The English page, I believe, is a great help to all of the younger readers. I don't want to see it discontinued as I enjoy reading its articles and activities of various branches. I'm for the English page and Proletarec. It's a step closer to Socialism.—Ross Sumrada, Cleveland, Ohio.

The Noble Gestures which Frank the First is making don't look so well after being submitted to the test of third grade arithmetic. For, be it remembered, this nation fell into an industrial trance during times when most of the 12,000,000 were earning wages far in excess of the food allowances which even a Democratic congress will be willing to furnish. And so, I ask you, one and all, if trade could not be maintained on the former "high" wages, how is thunder can it be brought "back to normalcy" by giving the jobless \$45 each every time congress meets?"—By the Editor in The Reading Labor Advocate.

The country is still safe while taxes are so low that the owner of property doesn't want the mortgage holder to take it.

"I envy the fat lady when she laughs."

"Why."

"There is no much of her having a good time."

COLOSSUS OF ROADS—1933

BROTHERHOOD

The crest and crowning of all good,
Life's final star, is Brotherhood;
For it will bring again to earth
Her long-lost Poesy and Mirth;
Will send new light on every face,
A kingly power upon the race,
And travel downward, to the dust of graves.

Come, clear the way, then, clear the way;
Blind creeds and kings have had their day.
Break the dead branches from the path:
Our hope is in the aftermath—
Our hope is in heroic men,
Star-led to build the world again,
To this event the ages ran:
Make way for Brotherhood—make way for Man!
—Edwin Markham

Non-Violence

Abraham Kaufman of the War Resisters' league offers a list of instances where workers have achieved their ends by using non-violent methods. He writes: "We do not claim that every one of these cases has been free from factors containing violence. What the list does serve to indicate, however, is that where non-violence has been tried it has worked, even when hampered by contradictory elements."

1905—Gandhi by his non-violent campaign in South Africa won rights for the Indians there.

1905-6—Workers in Norway and Sweden notified their respective governments that they refused to slaughter one another and war thereby was averted.

1917—The British government failed to enforce its conscription act in New Zealand and Ireland because of opposition of the people.

1918—German sailors refused to continue the war at the behest of naval lords.

1918-21—Anti-Bolshevik generals were defeated more by the opposition of peasants and workers than by the Red army.

1919-20—American troops, after leaflet appeal from soviet planes, refused to attack on the eastern front (Siberia).

1920—General strike by Berlin workers ended the Kapp putsch.

1921—Threat of general strike by British Trade Union Congress averted war with USSR.

1923—German workers in the Ruhr district laid down their tools when possession was taken by the French, who found it most practicable to withdraw.

1927—British general strike in support of the miners came within a short distance of decisive victory, against great odds.

1930-32—Gandhi's campaign in India furnished formidable opposition to the British empire as against severe losses in violent Indian campaigns. He won a victory for the "untouchables" from Great Britain and the high caste Hindus.

1931-32—China seriously hampered Japan's commerce by boycott. Violence, where used to back the boycott, hurt it rather than helped.

1932—Doubkhobors in Canada filled the jails and thereby succeeded in overcoming laws which they considered oppressive.

1932—The joint threat of general strike by the Socialist, Communist and anarchist unionists of Seville was effective in assuring the end of a monarchist military revolt.

1932—Strikers of the Amalgamated Clothing Workers, New York, threw themselves in front of trucks delivering non-union goods and compelled those trucks to return.

Worth While

"I envy the fat lady when she laughs."

"Why."

"There is no much of her having a good time."

Speed without efficiency

contributing editor of The Nation he wrote his observations. He says that there was much the same hysteria which prevailed when congress voted for war in April, 1917, on the theory that it was to make the world safe for democracy. He says there was no need of slamming it through in such a rush, and that members voted for it when they were opposed to it. They did not even take time to have the bill printed but voted for it after merely hearing it read. This shows the hysteria very plainly. Anybody knows that it is impossible to digest the intricacies of a long bill by merely listening to it. Close study was essential, deliberation was essential—but it had neither.

We have often said that a trade union convention or a Socialist convention transacts business far more speedily and efficiently than congress. We want congress to be more expeditious and efficient than it usually is, but we deplore such sloppy work as it has been doing. It has been giving a demonstration of speed without efficiency.

—The Milwaukee Leader.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

We should not be misquoted or misunderstood on the question of curtailing the English Section of our paper. There is very little to say after we consider who subscribes and pays for the paper. All of us should be in complete agreement that the Slovene comrades sustain the paper hence, they should decide what is best for them. Even while being published in the 8 page size Proletarec was often too small for the movement. At present it is much more so. We know the cause and also the remedy. Because I receive, or have access to, the numerous Labor and Socialist newspapers and periodicals the curtailment of the English Section will have little affect upon me. However, I like the makeup of this section and looking at it from the angle that few of our comrades were capable of securing the various papers, I thought it mighty fine for them to read the cream of Socialist thought in our English Section. Yet, despite the fact that regularly printed English Socialist periodicals have more attraction for our young comrades, they should, and I hope, do, read Proletarec. Then there is another thought. Most all of the Slovene comrades are capable of reading the English language. The English matter gives them more variety. Nevertheless, I am in complete agreement that the paper is altogether too small and the answer to that is more subscribers, more ads, more agitation, more work.

Tom Mooney is going to have another trial, finally. However, there is no assurance that he will be freed. It will be interesting to read the testimony of the prosecution because they will be at a loss to produce witnesses. Those of any value who testified for the district attorney have since repudiated their statements and will testify that they were paid to say what they did; by whom? The new trial is going to be sensational. We hope it unmasks all of the dirty trickery and treachery of the patriotic exploiters and corruptors. We hope they can prove beyond any shadow of a doubt, before an honest jury, that Tom Mooney was framed. That will be our greatest satisfaction and compensation for all we have done and said in Mooney's behalf.

All progressive trade unions, unemployed groups, farmers associations, fraternal societies etc., have been called together for a Continental Congress of Reconstruction for May 6 and 7 in Washington, D. C. to meet deliberate and present a program of reconstruction to the American people. They say it will be the greatest gathering since the original Continental Congress met about the time of the American Revolution. The original Congress had a hard task before it; the country was beginning to take on its independence and plans and problems of all types had to be met. The situation is no less important in 1933 when industry, commerce and finance are choked by the greed of profit and exploitation. The Continental Congress of Reconstruction is expected to attract wide attention and publicity.

It is because we are so weak that permits so many to attack us. Were we Socialists mighty and powerful they would hesitate to spill their offenses. You would expect people to think at least in critical times but that is exactly when they lose their heads. Never did the times call for clearer action, clearer thinking than right now. But all we hear is the general approval of more bluffing and less concrete action and help. At this very time we are having a Dickens of a time to convince these new dealers that the reforestation camps for the young men are not what they look on the outside. Every effort to explain seems to fall on deaf ears and in that way the country is going to bring labor down another notch. Already they are slaving for 10 cents per hour but they want to reduce them even lower. We must stem the tide. We must build our ranks. We must act.

Things are happening at a furious pace in Germany. The latest dope says that Hindenburg is on the outs with Hitler and that he has threatened to call out the regular army.

Both the Forum and the Study Classes are held at the Workmen's Circle School, 3605 Lawrence Ave. The public is invited. Admission Free.

Chicago 40th Ward Branch Conducts Open Forum

The Open Forums conducted monthly by the Branch in the 40th ward in Chicago has been meeting with success.

The study class in Socialism meets monthly. The next session will be on Thursday April 20 at 8:00 P. M. sharp. The next book used is Henderson's Case For Socialism. The study sheets prepared by the National Office of the Socialist Party is followed. Four lessons have already been covered.

Both the Forum and the Study Classes are held at the Workmen's Circle School, 3605 Lawrence Ave. The public is invited. Admission Free.